

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

1 (20)

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

Dossiernummer
2402481

Enligt sändlista

Bildande av Stor-Fetögats naturreservat i Storumans kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med Stor-Fetögats naturreservat beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Datum
2025-12-17Diarienummer
265–2025

Fakta om naturreservatet

Namn	Stor-Fetögat
Dossiernummer	2402481
NVR-id	2065142
Kommun	Storuman
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	25 km NV om Storuman
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Statens fastighetsverk
Fastigheter	Rönnliden 1:3
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	222 hektar
Areal skogsmark	201 hektar
- varav nedan fjällnära gränsen	201 hektar
Areal produktiv skog	188 hektar
Areal öppen våtmark	11 hektar
Areal övrig öppen mark	8 hektar
Areal vatten	2 hektar

Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer i form av områdets till stora delar naturskogsartade lövrika barrblandskogar samt dess sjöar, vattendrag och våtmarker. Områdets

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

helhetsvärden med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Ett syfte är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. För de delar av reservatet som är präglade av naturliga störningar som brand eller är påverkade av skogsbruk, dikning eller främmande och andra skadliga arter ska syftet även kunna nås genom att:

- naturvårdsbränna de delar av skogsmarken som är präglade av brand
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog
- skapa en mer varierad beståndsstruktur och främja lövandelen i områdets ungskogar och medelålders skogar
- återställa struktur och hydrologi i sjöar, vattendrag, våtmarker och skog
- genomföra åtgärder för att begränsa eller ta bort för området främmande och andra skadliga arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för beslutet

Stor-Fetögats naturreservat har höga bevarandevärden kopplade till både naturmiljöerna och friluftslivet. De höga naturvärdena är främst knutna till områdets lövbrännelika barrnaturskogar. De innehåller rikligt med naturskogsstrukturer som gamla, grova löv- och barrträd och död ved i olika nedbrytningsstadier. Trädskiktet är flerskiktat, luckigt och har lång kontinuitet. I området förekommer livsmiljöer för ett stort antal naturskogslevande indikatorarter och rödlistade arter.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

Delar är brandpåverkade med ett stort inslag av grova lövträd. Skogarna i reservatet har generellt en låg påverkansgrad men genom större delen av området finns spår av plockhuggning och mindre arealer kalavverkad skog. I delar har naturvärdeshöjande åtgärder i form av frihuggning av grova lövträd genomförts.

Vattenmiljöerna i reservatet är förhållandevis opåverkade men mindre bäcksträckor har rätats för att öka markavvattningen.

Reservatet erbjuder höga upplevelsevärden och möjlighet att uppleva och nyttja orörd natur genom bärplockning, fiske och annat.

I området finns viktiga livsmiljöer för många skyddsvärda arter som är beroende av lövrika brandpräglade barrnaturskogar. Sådana områden blir allt mer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga naturlandskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden.

Området är till delar präglat av brand samt är påverkat av skogsbruk och har hydrologiskt påverkade våtmarker och vattenmiljöer. Därför kan ett bevarande och en utveckling av områdets naturvärden gynnas av en naturvårdande skötsel som reservatsbeslutet möjliggör. Att området även ska kunna vara en tillgång för friluftslivet främjas av att skötselåtgärder också kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

De höga naturvärden som dokumenterats i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd. Genom reservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder. Förutsättningarna för att bevara och utveckla naturreservatets naturmiljöer, med därtill hörande strukturer, processer och arter, förbättras. Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva ett förhållandevis opåverkat naturlandskap.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. uppföra stängsel, staket eller hägnad,
3. anlägga väg, parkeringsplats, led, spång, bro eller brygga,
4. anlägga ledning eller rör,
5. bedriva täkt, gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämna, rensa, utfylla, muddra, reglera eller bedriva annan verksamhet som skadar eller förändrar mark och block eller förändrar bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden,
6. tippa, dumpa eller anordna upplag,
7. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
8. avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
9. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
10. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringsämnen, jordförbättringsmedel eller kalk,

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka),
12. utföra restaureringsåtgärder i vattenmiljön, såsom iläggning av sten och borttagande av vandringshinder.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. anläggande och underhåll av koja, vindskydd, eldstad, led eller spång.
4. skötselåtgärder för bevarande och synliggörande av för friluftslivet intressanta besöksmål, inklusive forn- och kulturlämningar, genom plantryckning samt röjning och fällning av buskar och träd,
5. naturvårdsbränning och därtill hörande selektiva huggningar och anläggande av brandgator,
6. skötselåtgärder för att gynna skyddsvärda arter och naturmiljöer i skog genom att röja eller fälla buskar och träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller andra växtdelar; dämna och lägga igen diken; införa bete, stängsla samt genomföra markstörning och liknande åtgärder,
7. skötselåtgärder i våtmarker genom röjning av buskar och träd; dämning och igenläggning av diken; slåtter, bete eller annan markstörning,
8. fysisk och hydrologisk återställning i vattendrag genom att ta bort vandringshinder, återföra upprepade block och sten, etablera lekområden för fisk, tillföra död ved och liknande åtgärder,
9. borttagande av för området främmande arter, exempelvis contortatall,
10. skötselåtgärder för att begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom fällning och barkning av färskt angripna granar samt rotkapning och

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

barkning av vindfällda granar. Inga träd ska föras ut ur naturreservatet,

11. undersökning och dokumentation av djur, växter och andra organismer samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande. Undantag gäller för att ta torra, döda, klena kvistar för att använda till lägereld,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
5. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och alger, samt lavar och svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,
6. insamla ryggradslösa djur,

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka).

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna utgör inte hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut. Undantag gäller

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

också för de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna och för transporter i annat tjänstesyfte,

- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) samt framförande av motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning,
- c) normalt underhåll av väg och vägområde. Träd som fallit eller hotar att falla över väg eller vägområde får fällas men ska lämnas i naturreservatet,
- d) drift, underhåll, reparation, ombyggnation och avveckling av ledning och ledningsgata inom ramen för gällande koncession, ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt, inklusive nödvändiga röjningar och borttagande av riskträd i ledningsgata och sidoområde samt de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna,
- e) åtgärder för anläggande eller breddning av ledning och ledningsgata för transmissionsnätet. Åtgärden kräver Länsstyrelsens tillstånd,
- f) uppförande av sittplats och bänk, grillplats, vindskydd, skoterbro eller liknande anläggning som ersättning för befintlig anläggning. Den nya anläggningen ska ha motsvarande funktion, användningssätt, storlek och läge som den borttagna anläggningen. Åtgärden ska ske i samråd med Länsstyrelsen,
- g) slyröjning, kvistning och kapning av liggande träd för underhåll av befintliga stigar och skoterleder,
- h) uppförande av jakttorn,
- i) kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av sikt- eller skjutgator vid jaktpass,
- j) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- k) för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att plantera in eller sätta ut inhemska växter eller djur i artbevarande syfte,
- l) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För att genomföra

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön krävs Länsstyrelsens tillstånd.

För samtliga undantag från föreskrifter gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras.

Ärendets beredning

Stor-Fetöгат inventerades i Länsstyrelsens omfattande fjällskogsinventering år 2020¹ och konstaterades hysa mycket höga naturvärden.

Stor-Fetöгат ingår i regeringsuppdraget Skydda värdefulla statliga fjällnaturskogar som tilldelades Naturvårdsverket under år 2022². Uppdraget innebär att utpekade områden med höga naturvärden på statens mark ovan odlingsgränsen, vilka sammanställdes i Skogsutredningen från 2020 (SOU 2020:73), ska få ett formellt skydd så att deras naturvärden bevaras. Samråd om områdets avgränsning har genomförts mellan Naturvårdsverket och markägaren Statens Fastighetsverk.

Naturreseptatet ligger på gränsen mellan Vapsten samebys sommar- och vinterland. Inför remiss har länets samebyar, Sametinget, Svenska Samernas Riksförbund och Landsförbundet svenska samer beretts möjlighet till konsultation i enlighet med 2 § lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket. Länsstyrelsen har därefter i mars 2025 genomfört konsultation med Umbyns sameby, Vilhelmina norra sameby och Vapstens sameby.

¹ Länsstyrelsen Västerbotten. 2020. *Skogar med höga naturvärden i Västerbotten län 2018-2020*. <https://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/om-oss/vara-tjanster/publikationer/2023/skoqar-med-hoga-naturvarden-i-vasterbottens-lan-2018-2020.html> [hämtad 2025-02-11]

² Naturvårdsverket. 2022. *Skydda värdefulla statliga fjällnaturskogar*. <https://www.naturvardsverket.se/om-oss/regeringsuppdrag/pagaende-regeringsuppdrag/skydda-vardefulla-statliga-skogar-ovan-och-i-nara-anslutning-till-gransen-for-fjallnara-skog/> [läst 2025-02-11]

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

Yttranden från remissinstanser och länsstyrelsens beaktande av inkomna synpunkter

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

- **Naturvårdsverket** har samrått enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Myndigheten tillstyrker reservatsbildningen.
- **Statens fastighetsverk (SFV)** konstaterar i sitt yttrande att de har lämnat in en hemställan till regeringen avseende den tidigare Skogsutredningens beslut om att bilda naturreservat på SFV:s marker samt att regeringen ännu inte har fattat beslut rörande hemställan. SFV anser att Länsstyrelsen bör avvakta beslut om att bilda Stor-Fetöгат tills dess Regeringen återkommit om marken ska överföras till Naturvårdsverket eller inte.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen anser att frågan om eventuell marköverföring inte behöver lösas innan beslut om bildande av naturreservat fattas.

- **Svenska samernas riksförbund (SSR)** anser att det är viktigt att naturreservaten inte orsakar olägenhet för renskötseln i länet. Deras uppfattning är att naturreservat kan gynna skyddet av orörda skogar och eventuella betesområden för renen och renskötseln.
- **Sametinget** anser de att det är bra att samråd ska genomföras innan skötselåtgärder som kan medföra påverkan på renskötselverksamheten.
- **Sveriges geologiska undersökning (SGU)** meddelar att de avstår från att yttra sig i ärendet.
- **Västerbottens ornitologiska förening (VOF)** är positiva till reservatsbildningen och lyfter fram tre synpunkter. Naturvårdsbränning eller efterliknande åtgärder bör göras med försiktighet och vid dragning av leder bör det undvikas att äventyra eller störa häckningar. Föreningens tredje synpunkt är

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

de ser naturskydd som reservatsbildningens primära mål följt av det sekundära målet rörligt friluftsliv.

- **Storumans kommun** tillstyrker naturreservatsförslaget. De meddelar att inga motstridiga intressen finns i översiktsplanen men kommunen konstaterar att mängden naturreservat ökar i kommunen samtidigt som förvaltningsanslagen minskar. Vidare meddelar de att friluftsliv, jakt och fiske är viktigt för kommunen.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen delar kommunens åsikt att möjligheterna att nyttja naturreservaten för olika friluftslivsaktiviteter och ha en god förvaltning är viktigt. Länsstyrelsen kan också, precis som kommunen, konstatera att länsstyrelsernas resurser för skötsel av naturreservat minskat de senaste åren. Länsstyrelsernas resurser för skötsel av naturreservat har och kommer med stor sannolikhet även i framtiden variera över tid. I B-föreskrifterna enligt 7 kap. 6 § miljöbalken och i skötselplanen ges möjlighet att genomföra friluftslivsfrämjande åtgärder.

- **Skogsstyrelsen** finner reservatsbildningen lämplig.
- **Svenska kraftnät (SVK)** anser det vara angeläget att den befintliga 220 kV-ledningen norr om reservatet även i framtiden kan förvaltas, repareras och underhållas, inklusive ombyggnation enligt de krav och riktlinjer som gäller för elnätsverksamhet. SVK önskar att det ska framgå av föreskrifterna att de inte ska behöva tåla åtgärder under punkt B som kan äventyra deras anläggnings driftsäkerhet eller elsäkerhet. Dessutom önskar de att åtgärder under punkt B inte får genomföras i närheten av SVK:s kraftledning utan att samråd har skett med dem. Vidare utreder de möjligheten att spänningshöja den aktuella ledningen, vilket förutsätter tillgång till utrymme längs befintlig ledning. Därför önskar SVK att följande undantag införs:

"d) anläggande av ny parallell kraftledning längs befintlig ledning. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för drift, underhåll, reparation, ombyggnation och avveckling av befintlig och ny kraftledning inom ramen för vid var tid

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

gällande koncession samt breddning av kraftledningsgata enligt vid var tid gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt, inklusive nödvändiga avverkningar i befintlig och ny kraftledningsgata inklusive sidoområde samt sådant framförande av motordrivet fordon som krävs för arbetet”

- **Länsstyrelsens kommentar:** Beslut (se Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer) och skötselplan (se Skötselområden) har förtydligats med tillägg att elsäkerhetsföreskrifterna och riksintresset måste beaktas. Länsstyrelsen bedömer att detta inte behöver förtydligas ytterligare i föreskrifterna.

Länsstyrelsen bedömer att riksintresset transmissionsnätet behöver tillgodoses trots att det geografiskt inte berörs av reservatsbildningen. Myndigheten behöver dock inflytande över de åtgärder som planeras i naturreservatet för att dess syfte ska kunna uppnås och upprätthållas. Därför bedömer Länsstyrelsen att undantag enligt ovan för breddning och anläggande av ny kraftledning enligt framtida ledningsrätter, servitut och nyttjanderätter är olämpligt.

I stället har länsstyrelsen skapat ett nytt tillståndspliktigt undantag som möjliggör åtgärder för anläggande eller breddning av ledning och ledningsgata för transmissionsnätet, se undantag e. För underhåll av befintlig ledning, se undantag d.

Översiktlig beskrivning av reservatet

Stor-Fetögats naturreservat ligger ca 25 km nordväst om Storuman (Lusspie). Naturreservatet utgörs av ett sammanhängande naturskogsområde med lövbrännor och naturskogsartad barrblandskog. Reservatet har höga naturvärden knutna till det naturskogsartade skogstillståndet, med god förekomst av strukturer som gamla löv- och barrträd samt stående- och liggande död ved. Det finns även ett inslag av våtmarker, mindre sjöar och bäckar. Reservatet hyser livsmiljöer för flera sällsynta och rödlistade arter som är beroende av gamla lövrika naturskogar. Delar av reservatet är påverkat av skogsbruk och dikning.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

Naturreservatet är lättillgängligt då det genomkorsas av flera vägar. En skoterled följer den södra skogsbilvägen och löper mellan Grannäs och Långsjöby. I den sydvästra delen finns en kulturlämning i form av en husgrund.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Stor-Fetögat är ett mycket värdefullt naturområde som hyser livsmiljöer för en mångfald av arter knutna till naturskogar, våtmarker, och vattendrag. Området har egenskaper och strukturer som utvecklats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. Området har också höga värden för friluftslivet. För att områdets värden ska bestå behöver området därför långsiktigt skyddas från skogsbruk och annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas, som försvårar för allmänhetens tillträde till området eller som kan påverka områdets relativt opåverkade karaktär på ett sådant sätt som strider mot syftet med reservatet.

Naturreservatet är präglad av brand. Detta har idag upphört eller är till stora delar satt ur spel. Området är också påverkat av skogsbruk och dikningar. På grund av detta så har ekosystemens funktion påverkats negativt och viktiga ekologiska strukturer vidmakthålls eller skapas inte. Ett bevarande och en utveckling av de värden reservatet är satt att bevara förutsätter därför att skötselåtgärder kan genomföras för att gynna dessa bevarandevärden. Att området även ska kunna vara en tillgång för friluftslivet förutsätter också att skötselåtgärder kan genomföras för att underlätta för besökare och för att förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreservatets värdefulla natur- och friluftsmiljöer. Naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden som har ett sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken), bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Stor-Fetögat har hög prioritet inom Länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur och bevarandet av naturreservatet Stor-Fetögat ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. De höga naturvärdena på beståndsnivå gör området högt prioriterat för skydd³.
- Området ligger i ett landskap med hög koncentration av skyddade områden och skogar med dokumenterat höga naturvärden. Därmed blir förutsättningarna bättre för att långsiktigt bevara och utveckla områdets utpekade värden och för att bevara, stärka och utveckla en grön infrastruktur på landskapsnivå⁴. En grön infrastruktur är ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer, strukturer och naturområden för bevarande av biologisk mångfald i hela landskapet.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Formellt skydd av värdefull natur, varav naturreservat utgör en stor del, är ett av de viktigaste verktygen för att nå målen om biologisk mångfald.

Reservatsbeslutet omfattar 200.5 hektar skog (varav 188 hektar är produktiv skog), 11 hektar våtmarker samt 1.6 hektar vattendrag och sjöar med de typiska arter, strukturer och processer som hör till de olika naturtyperna. Skyddet stärker därmed möjligheterna att nå

³ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2018. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.

⁴ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

miljömålen Myllrande våtmarker, Levande skogar, Levande sjöar och vattendrag samt Ett rikt växt- och djurliv.

Reservatet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella friluftsmål, däribland målen om Tillgång till natur för friluftsliv och Skyddade områden som resurs för friluftslivet, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

Effekter på ekosystemtjänster

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter naturreservatsbildningen har på olika ekosystemtjänster från naturreservatet. I bedömningen ingår de ekosystemtjänster som påverkas i måttlig till hög grad, både positivt och negativt.

Beslutet har störst positiv effekt på de stödjande ekosystemtjänsterna som är kopplade till artbevarande och biologisk mångfald, men även många andra ekosystemtjänster påverkas positivt. Länsstyrelsen bedömer att bland annat följande ekosystemtjänster påverkas positivt av beslutet:

- **Försörjande ekosystemtjänster** som produktion av livsmedel från vilda djur och växter.
- **Reglerande ekosystemtjänster** som flödesreglering, biologisk kontroll av skadegörare och global klimatreglering (kolbindning) utförd av växter.
- **Kulturella ekosystemtjänster** som tillhandahållande av attraktiva miljöer för friluftsliv, tillhandahållande av områden för forskning samt bevarande av naturen för framtida generationer.
- **Stödjande ekosystemtjänster** som ekologiska samspel, bevarande av biologisk mångfald inklusive genpool, habitat och hotade arter, samt tillhandahållande av livsmiljöer för arter, t.ex. barnkammare och boplatser för djur och fåglar.

Beslutet har störst negativ effekt på försörjande ekosystemtjänster kopplade till skogsbruk som produktion av träråvaror, bioenergi och biobaserade kemikalieråvaror. En nationell politisk avvägning har gjorts mellan produktion av virkesråvara och bevarande av skogar med höga

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

naturvärden vid formuleringen av tidigare etappmål för miljömålet Levande skogar.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Reservatet berör ett kärnområde och en renflyttningsled som är av riksintresse för rennäringen (3 kap. 5 § miljöbalken). Områden som är av riksintresse ska, enligt miljöbalken, skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada deras värden eller möjligheterna att använda dem för avsett ändamål.

Den norra gränsen angränsar till transmissionsnätet för el, ett utpekad riksintresse för totalförsvarets civila del (3 kap. 9 § miljöbalken). Drygt 7 hektar är inom riksintressets påverkansområde. Vid eventuella skötselåtgärder i närområdet ska gällande elsäkerhetsföreskrifter beaktas. Skötselåtgärder som försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av riksintresset transmissionsnätet ska undvikas.

Naturreservatet berör inget riksintresse för vindbruk enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. Utanför naturreservatet har dock ett större område projekterats för uppförandet av vindkraftparken Vallträskhobben. I ett tidigt skede under tillståndsprocessen för vindkraftparken har naturskogsområdet som utgör Stor-Fetögats naturreservat exkluderats ur projektområdet på grund av de höga naturvärdena. Den föreslagna vindkraftparken förläggs i stället utanför naturreservatets avgränsning. På så sätt har både skydd av värdefull natur och energiproduktion givits möjlighet att använda mark- och vattenområdet.

Storumans kommuns översiktsplan redovisar de berörda riksintressena för rennäringen. Inga motstående intressen redovisas för området.

Naturreservatet berörs inte av några gällande eller förfallna undersökningstillstånd eller utpekade riksintressen för mineralutvinning (3 kap. 7 § miljöbalken), energiproduktion (3 kap. 8 § miljöbalken) eller kända intressen för totalförsvaret (3 kap. 9 § miljöbalken).

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen därför att detta beslut om bildande av naturreservatet Stor-Fetökat är förenligt med en från

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Vid skydd av områden ska det enligt 7 kap. 25 § miljöbalken göras en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. Inskränkningar som motiveras med hänsyn till naturvårdsintressen eller intressen för friluftslivet betraktas som angelägna allmänna intressen.

Sammantaget finner Länsstyrelsen att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

För föreskrifter med krav på tillstånd kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till en åtgärd om det inte strider mot reservatets syfte. Ett tillstånd innebär att en åtgärd kan få vidtas, åtminstone i viss omfattning men att det kan finnas krav på utformning, tidsbegränsning, lokalisering mm.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Före anordnande av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter, exempelvis flodpärlmussla, är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- Av 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter framgår att hundar under tiden 1 mars – 20 augusti ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

De som medverkat i beslutet

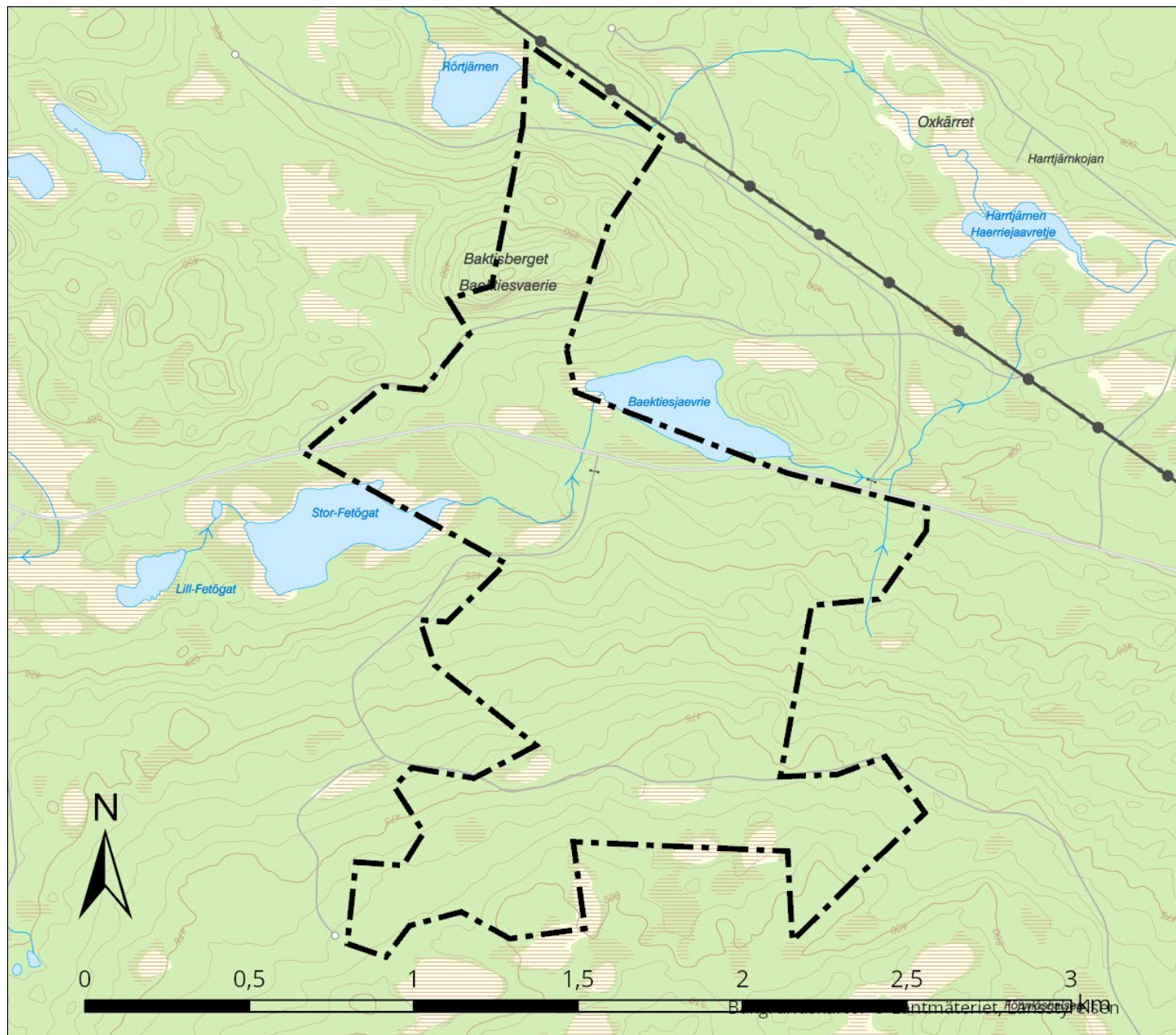
Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Fredrik Hörnsten, naturvårdshandläggare, som föredragande.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
<https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan inklusive bilagor
3. Överklagandehänvisning regeringen

Naturreservat Stor-Fetögat

Storumans kommun
Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut
med dnr 265-2025

 Naturreservatets gräns
 Övriga naturreservat

Länssstyrelsen
Västerbotten

Bakgrundskartor © Lantmäteriet, Länssstyrelsen

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till beslut

1 (16)

Datum	Diarienummer
2025-12-17	265–2025

Skötselplan för Stor-Fetögats naturreservat i Storumans kommun

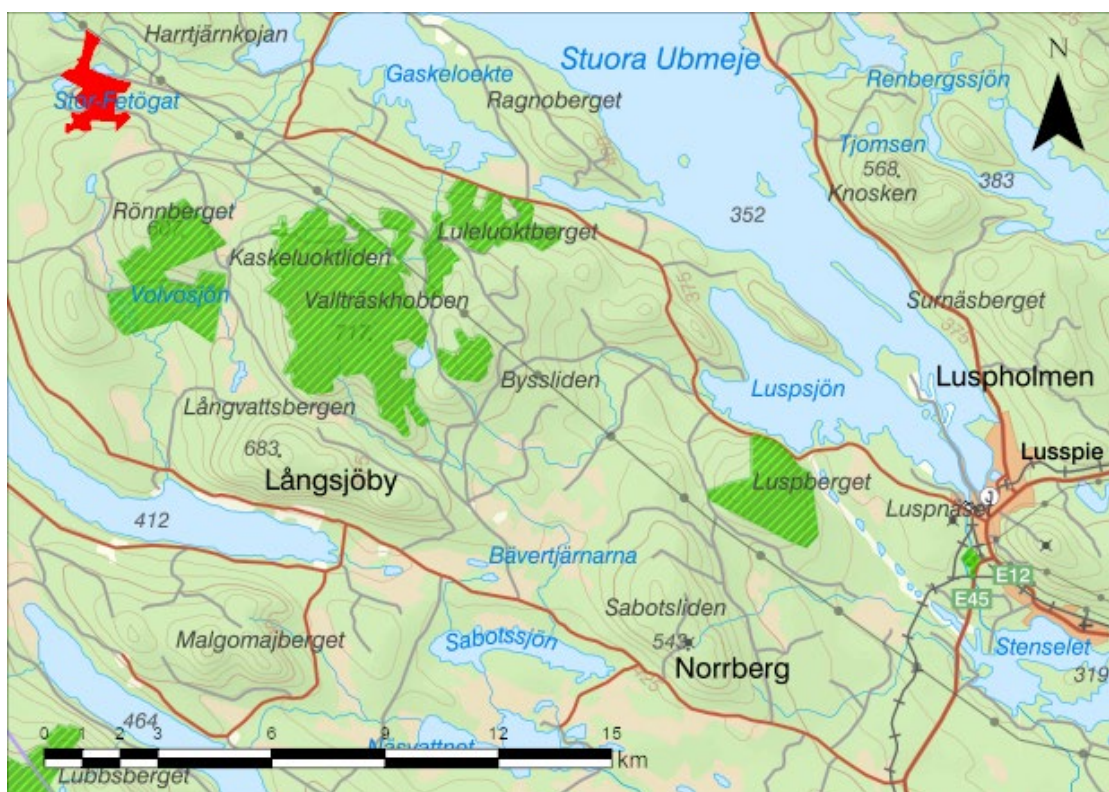

Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

1 Beskrivning av naturreservatet

1.1 Läge och landskap

Området ligger ungefär 25 km nordväst om Storuman mellan sjöarna Långvattnet och Storuman. Reservatet består i norr av Baktisbergets toppparti på 470 m.ö.h. och dess nord- och sydsluttningar. I söder ansluter Rönnbergets norrsluttning och där når området 500 m ö.h. I anslutning till områdets mitt ligger sjöarna Stor-Fetögat och Baektiesjaevire på ungefär 400 m ö.h. En mindre bäck centralt i området rinner från Stor-Fetögat till Baektiesjaevire och längst i norr ingår ett utlopp från Rörtjärnen. Området har, bortsett från Baktisbergets sydbrant, sluttande och något böljande terräng. Det finns mindre myrar insprängda i skogen. Berggrunden i reservatet består främst av kvartsarenit (sandsten) och dolomit med stråk av skiffer. Längs i norr består berggrunden av de sedimentära bergarterna arkos och konglomerat.

Naturreservatet Stor-Fetögat (röd helmarkering) ligger cirka 25 km NV om Storuman. På kartan syns också några närliggande naturreservat (grön streckad helmarkering).

1.2 Skog

Majoriteten av skogsmarken i Stor-Fetögats naturreservat utgörs av produktiv skog. Skogen är naturskogsartad och utgörs av olika successioner efter brand. I

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

den södra delen dominerar granskog med lövbrännekaraktär på ca. 150 år. I lövbrännan finns ett rikligt inslag av gammal, ofta grov asp, sälg och björk samt ett sparsamt inslag av äldre tallar och granar på 200–300 år. Lövarter som stuplav, skrovellav och lunglav förekommer frekvent på de gamla lövträden. Ett flertal lövträd, framför allt grova aspar men också sälgar, har frihuggits från tätt inpå växande granar som en naturvårdande åtgärd. Död ved förekommer allmänt till rikligt, främst i form av klenare självgallrad gran och löv. Beståndet har stor åldersspridning, främst på grund av inväxning av yngre gran. Fältskiktet domineras av ris- och örtvegetation där det i fuktiga och näringsrika områden finns ett inslag av arter som nordisk stormhatt, lappranunkel och skogsfru.

Den norra delen av reservatet utgörs av ca. 150 år gammal naturskogsartad högvuxen barrblandskog med jämn fördelning av tall och gran. Gamla träd av både tall och gran på ca. 200 år förekommer sparsamt men kring och på Baktisberget är inslaget rikligt. Inslaget av död barrved är allmänt och kring Baktisberget finns allmänt med torrakor.

I anslutning till vägen söder om Baktisberget har det tidigare stått en stuga och ett mindre område intill består av högstammig lärkskog, vilken planterats någon gång under slutet av 1900-talet. I vissa delar, främst i sydvästra hörnet syns spår av äldre plockhuggning och mindre områden har i senare tid kalavverkats och utgörs idag av ungskog med ringa naturvärden. Viss dikning har skett i fuktigare skogspartier och i anslutning till våtmarker.

1.3 Våtmarker

Våtmarkerna består huvudsakligen av små spridda delvis öppna och delvis skogb eklädda myrar. Vitmossor dominerar i botten och i fältskiktet dominerar vanliga arter som fattigris och starr. Centralt i naturreservatet finns några gamla diken i våtmarkerna som ligger i anslutning till tjärnarna. Våtmarkerna visar här tecken på igenväxning.

1.4 Sjöar och vattendrag

Det finns två små tjärnar som delvis innefattas i naturreservatet, Stor-Fetögat och Baektiesjaevrie. Bäckens mellan Stor-Fetögat och Baektiesjaevrie är tydligt rätad vid vägöverfarten. Bäckens från Rörtjärnen som korsar reservatet i norr och bäcken som korsar reservatets östra hörn har en till synes opåverkad hydrologi. Bäckarna i reservatet letar sig via andra tjärnar ner till sjön Storuman. I bäcken mellan Stor-Fetögat och Baektiesjaevrie har uttär observerats.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

1.5 Naturvårdsarter

Stor-Fetögats naturreservat utgör en mycket lämplig miljö för arter knutna till gammal, lövrik barrblandskog.

Följande skyddsvärda eller på annat sätt naturvårdsintressanta arter har påträffats (hotkategori enligt Artdatabankens Rödlista 2020¹ inom parentes där NT = nära hotad och VU = sårbar): brunpudrad nållav (NT), doftticka (VU), gammelgransskål (NT), gränsticka (NT), harticka (NT), kristallticka (VU), lappranunkel, lappticka (VU), lunglav (NT), nordisk stormhatt, rosenticka (NT), skrovellav (NT), skogsfru (NT), stuplav, stjärntagging (NT), tretåig hackspett (NT), ögonpyrola, ullticka (NT) och utter (NT).

Den lilla orkidén skogsfru som blommar med många års mellanrum. Foto: Maja Östlund.

¹ SLU Artdatabanken. 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*.

1.6 Kulturhistoria och markanvändning

Fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar

Enligt Riksantikvarieämbetets söktjänst Fornsök² finns en kulturlämning registrerad i form av en husgrund i närheten av reservatets sydvästra gräns.

Skogsbruk

Skogen i reservatet bär måttligt med spår av äldre tiders nyttjande. Det finns spridda stubbar efter plockhuggning i området, med tyngdpunkt på reservatets sydvästra hörn. Mindre områden centralt och längs reservatets yttergränser är påverkade av sentida kalavverkningar och utgörs av ungskogar.

1.7 Renskötsel

Naturreservatet ligger på gränsen mellan Vapsten samebys sommar- och vinterbetesland. Vapsten sameby är en fjällsameby. Reservatet berör ett kärnområde och en renflyttningsled av riksintresse för rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken. Reservatet ligger inom renens kalvningsland enligt Sametingets kartor³.

Andra områden än de som redovisas på Sametingets kartor kan få ökad betydelse på grund av bl.a. väder, betestillgång samt övriga verksamheter och aktiviteter inom beteslandet. Samhällen, vågar, skogsbruk, turism m.m. i samebyns vinterbetesområde gör att renarna behöver mycket tillsyn i vinterbeteslandet. Tjockt snötäcke och hård skare gör att det i vinterbeteslandet är nödvändigt att ha tillgång till hänglavsbyte.

1.8 Friluftsliv

Naturreservatet Stor-Fetöгат är ett trevligt och relativt lättillgängligt besöksmål för egna strövtåg och naturstudier. Reservatets lövrika granskogar och barrblandskogar är lättvandrade och här kan besökare uppleva hur en lövbränna kan se ut, vilket är en ovanlig naturtyp i det boreala skogslandskapet. Naturreservatet nås från skogsbilvägen Kungavägen från Storuman. Området går även att nå via skoterleden mellan Grannäs och Långsjöby under vinterhalvåret.

² Riksantikvarieämbetets databas Fornsök.

³ Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

Reservatet saknar besöksanordningar. Naturreservatet kan besökas året runt för vandring, fågelskådning eller svamp- och bärplockning.

Efter den något branta stigningen ger Baktisbergets topp fin utsikt över det kringliggande landskapet (se bilaga 1). Om man besöker de fuktiga och lövrika skogarna sydost om Baektiesjaevrie under augustis första hälft kan man ha turen att få se den vackra och sällsynta orkidén skogsfru.

2 Skötselområden för naturmiljöer

Reservatet är indelat i fyra skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i naturreservatet samt behov av åtgärder (se även bilaga 1). För varje skötselområde redovisas bevarandemål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås i skötselområdet och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. För varje skötselområde redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter och i mån av tillgängliga resurser. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

I norr angränsar reservatet till en kraftledning som är del av transmissionsnätet för el, ett utpekad riksintresse för totalförsvarets civila del (3 kap. 9 § miljöbalken). Vid eventuella skötselåtgärder i närområdet ska gällande elsäkerhetsföreskrifter beaktas. Skötselåtgärder som försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av riksintresset transmissionsnätet ska undvikas.

2.1 Skötselområde 1: Lövrik granskog och barrblandskog med möjlighet till skötselåtgärder (185 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består till stora delar av ca. 150 år gammal lövrik granskog med lövbrännekaraktär med ett glest inslag av 200–300 år gamla träd av både tall och gran. Gamla och ofta grova lövträd som asp, sälg och björk förekommer rikligt. Död ved förekommer allmänt till rikligt, främst i form av klenare självgallrad gran och löv. Trädsiktet är till större delen flerskiktat och har en förhållandevis stor variation med inväxande yngre gran. I delar av området har naturvårdande huggningar genom friställning av lövträd genomförts.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

Skogen i reservatet norr om vägen består av mer homogen naturskogsartad barrblandskog på ca. 150 år. Skogen är högvuxen och fördelningen mellan tall och gran är relativt jämn. Tallar och granar på ca. 200 år förekommer generellt sparsamt men kring och på Baktisberget rikligt. Inslaget av död barrved är allmänt och kring Baktisberget finns allmänt med torrakor. Skogen visar spår av brukande genom plockhuggning.

Bevarandemål

- Skogen ska huvudsakligen präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, brand, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär. Efter en störning kan inslaget av lövträd öka vilket ger goda möjligheter för lövträdsberoende arter att fortleva i området. Andelen gran och grova träd kan öka i senare successionsfaser vilket bland annat gynnar arter som är knutna till grov gran och asp samt grov död ved.
- Skogens struktur och sammansättning ska vara påverkad av brand eller motsvarande störning. I perioder efter en störning kan områden vara öppna och luckiga med nya spirande trädgenerationer. I senare stadier kan skogen vara mer sluten. Vissa mindre delar av skogen är naturligt fuktiga eller blöta och kommer därför att brinna väldigt ytligt eller inte alls, vilket är en del av dynamiken i ett brandpräglat landskap.
- Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

Åtgärder för att öka öppenheten och minska konkurrensen

Där igenväxning, inväxning av gran och förtätning av trädskiktet kan påverka områdets naturvärden negativt kan fällning eller ringbarkning av gran genomföras för att gynna lövträd, öka solinstrålningen och minska konkurrensen.

Bränning

Området bör naturvårdsbrännas där det är tekniskt möjligt. En bränning syftar till att upprätthålla eller återskapa en brandpräglad skogsstruktur med de strukturer och arter som är knutna till brand. En bränning kan medföra ökad öppenhet, skiktning och föryngring av främst tall och löv; ökad mängd död ved och strukturer som brandljud som kan medföra ökad livslängd på träden. Skötselområdet kan delas upp och brännas i mindre delar om det bedöms lämpligt. Exakt avgränsning och frekvens för de enskilda naturvårdsbränningarna tas fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning.

Brandefterliknande åtgärder

Om bränning inte är möjlig att genomföra kan olika brandefterliknande åtgärder genomföras för att främja strukturer och arter som är knutna till brand. Det kan ske genom att fälla träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller genomföra markstörning.

Stängsling

Om den föryngring som kommer efter en bränning bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete kan stängsling genomföras.

Åtgärder för att öka mängden substrat

Där brist på substrat kan påverka områdets naturvärden negativt kan ringbarkning eller fällning av träd genomföras för att öka tillförseln av substrat.

Markstörning

Där ett slutet och tjockt vegetationstäckes kan påverka områdets naturvärden negativt kan fläckvis markbränning eller mekanisk störning av markskiktet genomföras.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

2.2 Skötselområde 2: Ung- och medelålders skog (13 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består av ca 20–60 år gamla skogar som i huvudsak utgörs av gran- eller tallungskogar med ibland stora inslag av lövträd. Ungskogarna är antingen planterade eller naturligt föryngrade och har ringa eller begränsade naturvärden. Ett mindre område i anslutning till vägen sydost om Baktisberget utgörs av högvuxen lärkskog.

Bevarandemål

- Ungskogarna ska förvaltas så att höga naturvärden på lång sikt utvecklas och att områdena därmed förstärker värdena i reservatets övriga delar. Områdenas utveckling från ungsskogar med dess lövrikedom kan också kompensera en brist på lövbrännor som successionfas efter brandstörning som kan uppkomma i omgivande landskap.
- Skogen ska ges möjlighet att successivt utveckla höga naturskogsvärden och skogen ska på sikt präglas av naturliga processer och innehålla naturskogsstrukturer motsvarande de bevarandemål som angetts för skötselområde 1.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer. Genom att lämna området för fri utveckling tillåts det åldras och med tiden tillkommer viktiga substrat som död ved och gamla träd.

Lövgynnande och variationsskapande åtgärder

I de fall områdets utveckling riskerar att gå i en icke önskvärd riktning kan t.ex. selektiva rójningar, frihuggningar eller andra åtgärder genomföras för att skapa ett bra utgångsläge för att området ska utvecklas åt ett gynnsamt håll.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

2.3 Skötselområde 3: Våtmarker (22 ha)

Beskrivning

Våtmarkerna består huvudsakligen av små öppna och delvis skogbeksäddade myrar. Centralt i naturreservatet finns några gamla diken i våtmarkerna som ligger i anslutning till tjärnarna. Våtmarkerna visar här tecken på igenväxning. I övrigt har de mindre våtmarkerna i stor utsträckning en ostörd hydrologi.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska huvudsakligen bestå av fysiskt och hydrologiskt intakta våtmarker.
- I området ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer.
- De hydrologiska- och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.
- Skötselområdet ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.

Skötselåtgärder

Fri utveckling:

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

Främmande arter:

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort

Hydrologisk återställning:

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

2.4 Skötselområde 4: Sjöar och vattendrag (1,6 ha, 1,5 km)

Beskrivning

Skötselområdet omfattar reservatets bäckar och sjöar och dessa vattenmiljöers svämplan (dvs den yta som påverkas av återkommande översvämningar). Huvuddelen av vattenmiljöerna är relativt opåverkade. I bäcken mellan Stor-Fetöгат och Baektiesjaevrie har utter observerats. Bäckens är även hydrologiskt påverkad av rätning.

Bevarandemål

- Skötselområdets sjöar och vattendrag ska ha en naturlig hydrologi och vattenkemi.
- Skötselområdets sjöar och vattendrag inklusive svämplan ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör till naturtyperna. Naturliga erosions- och sedimentationsprocesser ska tillåtas fortgå ostört och forma strukturer och livsmiljöer.
- Vattenkvaliteten ska vara god med försumbar påverkan av mänskliga faktorer, t.ex. övergödande, försurande och grumlande ämnen. Det ska inte förekomma gödsling, kalkning eller dikning
- Vattenlevande organismer ska ha fria vandringsvägar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter eller stammar ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk restaurering

Där vattenmiljön påverkats negativt kan restaurering för återställning av hydrologin genomföras.

2.5 Skötselområde 5: Gräns mot contortabestånd

Beskrivning

Innefattar de delar av reservatet som angränsar mot contortabestånd. De kända delarna är markerade i bilaga 1.

Bevarandemål

- Det ska inte finnas någon contortatall i naturreservatet. Skogarna ska i stället utvecklas mot tall- eller grandominerade naturskogar, gärna med stort lövinslag.

Skötselåtgärder

Sanering av främmande arter

Eventuella etableringar av contortatall inom naturreservatet, med särskild fokus inom 30 meter från de angränsande contortabestånden, ska saneras.

3 Skötsel för friluftsliv

För reservatets skötsel för friluftsliv redovisas här mål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. Här redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter och i mån av tillgängliga resurser.

Beskrivning

Naturreservatet har betydelse för friluftslivet genom möjligheten till att uppleva förhållandevis opåverkad natur och att nyttja området till fiske, jakt, bär- och svampplockning. Från Baktisbergets topp har man en fin utsikt över det

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

omgivande landskapet. Tillgängligheten är relativt god med flera skogsbilvägar och en skoterled som ansluter till naturreservatet.

Mål för friluftsliv

- Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.
- Områdets entré och friluftslivsanordningar ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.
- Reservatets intressanta naturmiljöer och arter ska kunna besökas utan att skada dem.

Åtgärder för friluftsliv

- Minst en informationsskylt, utformad i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, ska sättas upp och underhållas i anslutning till reservatet.
- I dialog med markägaren Statens Fastighetsverk ska en bedömning göras om behov finns av uppförande och förvaltning av anläggningar såsom parkeringsplatser, grillplatser och vindskydd.
- Information om naturreservatet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.
- Om besökare påverkar reservatets upplevelsevärden eller värdefulla naturmiljöer och arter negativt, t.ex. genom markslitage, kan åtgärder för att minska påverkan genomföras. Aktuella åtgärder kan vara exempelvis information samt kanalisering med markering av stigar och spänger.

4 Nyttjanderätter och övriga anordningar

I naturreservatet finns anordningar som inte kommer att förvaltas inom ramen för naturreservatets primära skötsel. Underhåll och annat är i övrigt tillåtet i enlighet med reservatets föreskrifter. I området finns även nyttjanderätter. Det gäller bland annat:

- Det finns en kraftledning i närheten av den norra delen av naturreservatet. Kraftledningen med tillhörande kraftledningsgata får

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265–2025

enligt reservatets föreskrifter underhållas inom ramen för befintlig koncession och ledningsrätt. Omdragning samt breddning av ledningsgata och sidoområde omfattas inte av undantag från naturreservatets föreskrifter.

- Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Jaktorn får uppföras och sikt- och skjutgator får röjas enligt reservatets föreskrifter.
- Skoterleden mellan byarna Grannäs och Långsjöby passerar naturreservatet via skogsbilvägar och får underhållas enligt reservatets föreskrifter.

5 Samråd angående renskötsel

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby ska genomföras inför kommande skötselåtgärder i Stor-Fetögats naturreservat som kan medföra påverkan på renskötseln. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

6 Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

7 Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets föreskrifter efterlevs.

Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar, skyltar och friluftsanordningar inom reservatet samt naturtyper och arter.

Naturvårdsförvaltaren kan utse annan part att genomföra uppföljningen av anläggningar för friluftslivet samt naturtyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

7.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

Datum
2025-12-17

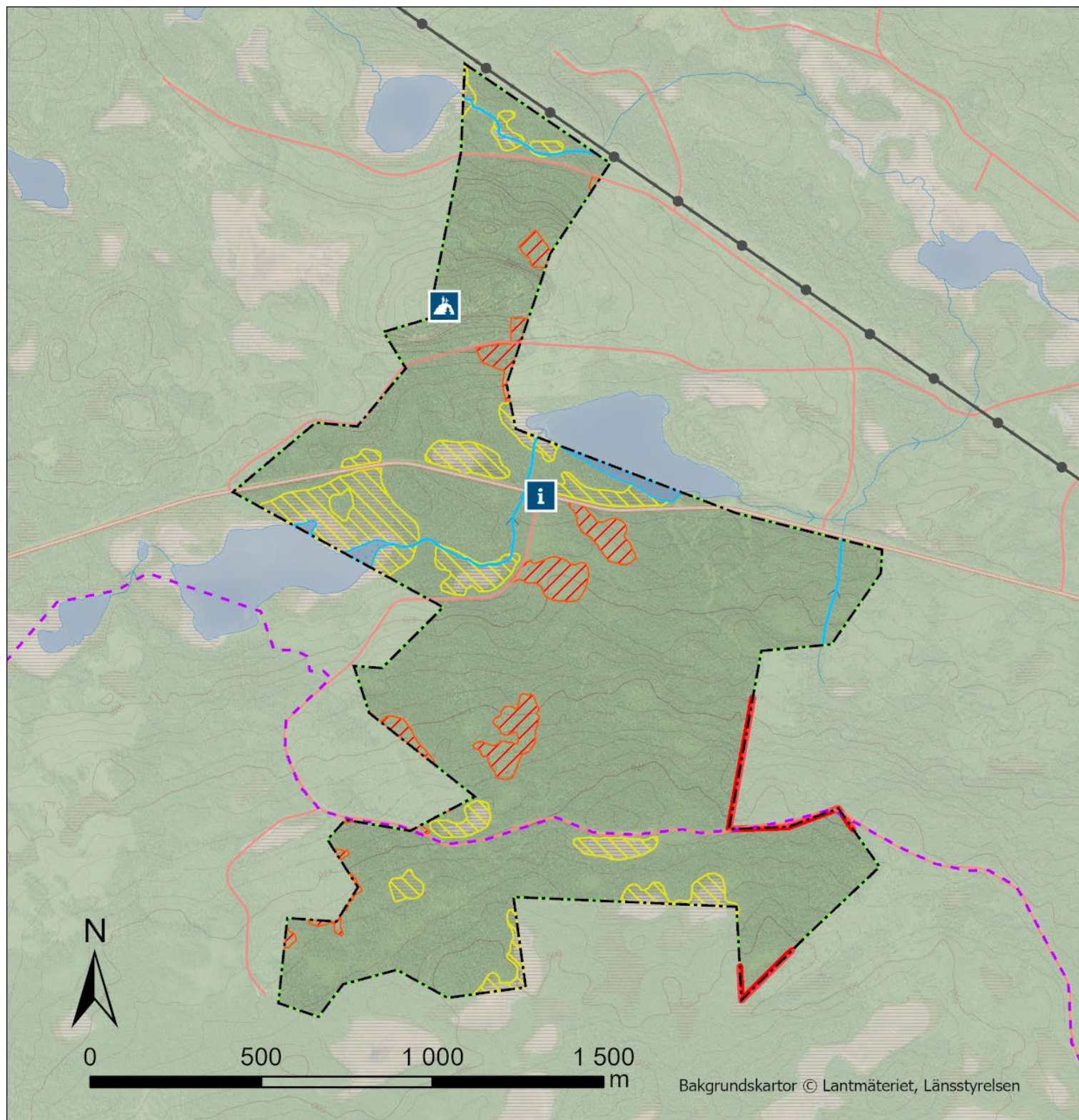
Diarienummer
265–2025

7.2 Uppföljning av bevarandemål

Naturresevatets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån resevatets skötselområden (bilaga 1) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

Bilagor

1. Karta över skötselområden, besöksmål och informationsskyltar

Naturresevat Stor-Fetögat

Bilaga 1 till skötselplan,
beslut med dnr 265-2025

- Reservatsgräns
- Kraftledning, transmissionsnät
- Skötselområden**
 - 1. Lövrik granskog & barrblandskog
 - 2. Ung- och medelålders skog
 - 3. Våtmarker
 - 4. Sjöar och vattendrag
 - 5. Gräns mot contortabestånd

- i Informationsskylt, förslag
- U Utsiktsplats
- Vägar och leder**
 - Småväg
 - Småväg enkel standard
 - Skoterled

Länsstyrelsen
Västerbotten

Datum
2025-12-17

Diarienummer
265-2025
Dossier
2402481

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer 265-2025.